

De Tiktakshow als fenomeen

Ze waren spraakmakend in de jaren vijftig en beginjaren zestig, de Tiktakshows. Vanuit de dorpen op het Groninger en Drentse platteland werden de bezoekers per bus naar een grote zaal in een centrumplaats vervoerd. Maar niet alleen hier. In heel Nederland waren de Tiktakshows razend populair. Veel huisvrouwen spaarden in die tijd 'tiktakjes', waarvan een voldoende aantal recht gaf op een toegangsbewijs voor de shows. Het was voor het eerst dat een naoorlogse generatie plattelandsbewoners kennismaakte met de 'showbiz' en van – toen nog alleen – de radio bekende namen in werkelijkheid in actie zag. Een avond lang gaven ze extra-fleur aan het leven. Uitgerekend in een periode waarin toch al betere tijden begonnen aan te breken.

Karel Tiktak maakte als tienjarig ventje in '49 de allereerste Tiktak Show mee en moest als directeur van het familiebedrijf er eind '68 een punt achter zetten. "Ik kom nu nog mensen tegen die het over de shows hebben." © ARNO DE JONGE

Oud-directeur Karel Tiktak (61) van de koffiebranderij beleefde er gisteren weer mooi moment door. Hij kreeg – samen met Jacques d'Ancona – in café De Sleutel in Groningen het boek aangeboden dat Luc Wagt heeft geschreven over het fenomeen van de Tiktak Shows. Die behoorden mét de Snip en Snap-revue bijna twee decennia achtereenvolgend tot de meest-besproken reizende revues in ons land. Wagt heeft het allemaal berekend: zo'n 2800 stampvolle voorstellingen, een indrukwekkende stoet artiesten, een vleug reclame voor de koffiebrander en rond de miljoen bezoekers.

Luc Wagt heeft met 'De Tiktakshows, onvergetelijk!' de nostalgische geur van koffiebrander Tiktak en de shows vastgelegd. Het waren in die tijd opwindende momenten voor de consument. Die kreeg

voor het eerst de artiesten te zien die al bekend waren van de radio. Het is een bonte reeks geworden: The Chico's, Frans van Schaik (de zingende zwerfer), Eddy Christiani, Willy Alberti, Rijk de Gooyer, Ria Valk, de familie Kok, De Wama's, Rita Corita en talloze anderen.

Tiktak ("koffie is nog altijd ná olie het meest-verhandelde produkt in de wereld") heeft onnoemelijk veel van die Tiktak Shows meegemaakt. "Ik vraag me nu heel eerlijk af of er misschien niet wat meer commercie in had moeten zitten. Het kostte ons sloten geld. Ga maar na: de toegang was vrijwel gratis. De mensen werden – vooral in het noorden vaak hele dorpen tegelijk – met bussen aangevoerd. Het was pure

klantenbinding en we hadden het er graag voor over. Toen de televisie opkwam én de supermarkt, veranderde die wereld. Ik heb zelf het besluit moeten nemen te stoppen en ik denk dat het op tijd was."

De Tiktak Shows haalden ook steden als Rotterdam, Alkmaar en Eindhoven. Volle zalen. Zo'n 500 mensen uit Emmen weten ongetwijfeld nog precies wat ze deden op die dag in november 1963 toen John F. Kennedy werd vermoord. Ze bezochten een Tiktakshow en samen leverden ze daarvoor 5899 tiktakjes in om het allemaal mee te mogen maken. Dat was overigens nog niets vergeleken met Heerenveen waar 788 showbezoekers maar liefst 12.681 tiktakjes inlever-

den om binnen te kunnen komen....

Karel Tiktak: "Dat was de truc. De pakken koffie en thee van ons bedrijf waren voorzien van bonnen. De tiktakjes. Twee bij een pak koffie en ééntje bij de thee. Veertig tiktakjes gratis entree, 25 tiktakjes plus een gulden puik uitzicht, 20 tiktakjes met een gulden ook een beste plaats." En lachend: "In die beginperiode mocht ik elke keer mee met vader en grootvader. Ik keek m'n ogen uit op die mooie meiden in hun badpakken..."

Luc Wagt (van huis-uit politoloog bij de Verenigde Naties, maar zich na z'n 50e helemaal wijdend aan z'n hobby's) heeft een heel archief opgebouwd met alles-en-nog-wat dat herin-

nert aan de Tiktak Shows. Het heeft uiteindelijk geleid tot het boek van zijn hand.

"Een groot deel van het Noorden des lands van boven de vijftig bewaart zijn eerste echte showherinneringen aan de Tiktak Shows. Vooral in de jaren vijftig – toen er nog niet echt sprake was van televisie – waren ze zeer geliefd. Soms werden meer dan 220 voorstellingen per seizoen gegeven. Ik ben er stellig van overtuigd dat de shows met name bijdroegen aan de doorbraak van de verzuiling op het platteland."

Het boek werd gisteren officieel gepresenteerd en ligt vanaf morgen ber in de boekhandel. Het kost 34,50 gulden en heeft ISBN-nummer 90.5786.90.36.

NW 12-12-00